

การคาดคะเนจำนวนนักเรียนในอนาคต

การคาดคะเนจำนวนนักเรียนในอนาคต (Future Enrollment Projection) หมายถึง การประมาณการจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนในสถานศึกษาในอนาคต โดยประมาณการเป็นรายชั้นในในแต่ละปี ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยอาศัยเกณฑ์ หรือข้อมูลต่างๆ มาประกอบการพิจารณาเพื่อให้การคาดคะเนมีความใกล้เคียงที่สุด

การคาดคะเนจำนวนนักเรียนมีประโยชน์ ต่อการวางแผนการศึกษา การวางแผนอาคาร สถานที่ การวางแผนเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับความเที่ยงตรงของการคาดคะเนจำนวนนักเรียนในอนาคตเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร และบุคลากร แม้กระทั่งแรงงานที่จะป้อนสู่ชุมชนก็ขึ้นอยู่กับข้อมูลนี้

การคาดคะเนจำนวนนักเรียนเป็นวิธีการที่ต่อเนื่องด้วยการวิเคราะห์อัตราสพัด (flow rates) ของ จำนวนนักเรียนที่เข้าสู่ระบบโรงเรียน อัตราการสพัด ของนักเรียนในระหว่างที่อยู่ในระบบโรงเรียน คือ อัตราการสอบได้ อัตราการสอบตก อัตราการลาออก และอัตราการเรียนต่อ

การคาดคะเนจำนวนนักเรียนในอนาคต มีหลายวิธีการและยังมีการพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ ขึ้นเรื่อย ๆ นักวางแผนหรือผู้ดำเนินการจะต้องเลือกวิธีการให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ การคาดคะเนจำนวนนักเรียนที่จะเข้าใหม่ในอนาคต วิธีง่าย ๆ วิธีหนึ่ง คือ การสำรวจสำมะโนครัวในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อศึกษาอัตราการเพิ่มของประชากรในแต่ละปี อัตราการเกิด และการอยู่รอดของเด็กเกิดใหม่ในแต่ละปี ซึ่งเมื่ออายุย่างเข้าปีที่ ๖ เด็กเหล่านี้ก็จะถึงวัยเข้าเรียนรวมทั้งการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเด็กเข้าเรียนกับจำนวนประชากรทั้งหมด และการศึกษาโครงการพัฒนาท้องถิ่นเต็มรูปแบบในอนาคตว่าสามารถรับจำนวนประชากรสูงสุดในท้องถิ่นนั้นได้เท่าไร

การคาดคะเนจำนวนนักเรียนเพื่อการวางแผนการศึกษา นั้น จะเริ่มต้นจากการสำรวจจำนวนนักเรียนในปีปัจจุบัน นักเรียนที่คาดว่าจะเข้าใหม่ในอนาคต อัตราการ

เลื่อนชั้นเฉลี่ย อัตราการตกซ้ำชั้น อัตราการออกกลางคัน และอัตราการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไปของการศึกษาในระบบโรงเรียน แล้วนำมาพิจารณาประกอบกันเพื่อให้สามารถคำนวณปริมาณนักเรียนให้ชัดเจน ทำให้มองเห็นแนวโน้มของการเพิ่มหรือลด และความต้องการทางการศึกษาได้

หลักการและขั้นตอนในการดำเนินงาน
การดำเนินการคาดคะเนที่จะกล่าวถึง ในที่นี้เป็นการผสมผสานวิธีการสพัด และการคาดคะเนโดยอาศัยแนวโน้มในอดีต ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาอัตราเข้าเรียนเพิ่มของนักเรียนตลอดช่วงเวลาของแผน
๒. คำนวณนักเรียนเข้าใหม่แต่ละปี ตลอดช่วงเวลาของแผน
๓. คาดคะเนอัตราสพัด เกี่ยวกับการเลื่อนชั้น ซ้ำชั้น ออกกลางคัน ของแต่ละชั้นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
๔. เลือกอัตราการเลื่อนชั้นและซ้ำชั้น ระหว่างชั้นที่เหมาะสมเพื่อใช้เป็นตัวคาดคะเนจำนวนในอนาคต
๕. คาดคะเนอัตราการสพัด (การเรียนต่อ) ระหว่างระดับการศึกษาของระบบโรงเรียน
๖. ใช้นักเรียนปัจจุบันในชั้นที่กำหนด เลือกอัตราการเลื่อนชั้น และซ้ำชั้นมาคำนวณหาจำนวนที่จะเลื่อนชั้นต่อไป และจำนวนที่ต้องซ้ำชั้น
๗. นำจำนวนนักเรียนเลื่อนชั้นมารวมกับนักเรียนที่ตกซ้ำชั้นในปีก่อนจะได้จำนวนนักเรียนในปีนั้น
๘. อัตราการเรียนต่อขึ้นประโยคมีประโยชน์ในการใช้คาดคะเนนักเรียนในช่วงล่อระดับการศึกษา

การคาดคะเนจำนวนนักเรียนในอนาคต ยังไม่มีกฎเกณฑ์ที่จะใช้ได้ดัดกับทุกๆ ประเพณีได้ แต่ก็มีหลักกว้าง ๆ ดังที่กล่าวแล้ว ซึ่งพอจะนำไปประยุกต์ใช้ได้ นักการศึกษา และ นักวางแผนของประเทศต่าง ๆ พยายามพัฒนาวิธีการใหม่ๆ เพื่อเอาชนะความสลับซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประเทศนั้น ๆ นักวางแผนจึงควรศึกษาเปรียบเทียบความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่เสมอ

บรรณานุกรม

- แผนงานการศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ การวางแผนกำหนดที่ตั้งสถานศึกษา แปลจาก
 Planning the Location of Schools เอกสารประกอบการอบรมแบบเข้มโดย อรุณฯ สุวิรัตน์
 พงษ์เฒ่า เกษทอง มกราคม ๒๕๒๑.๘๑ หน้า
- วิจิตร วุฒบางดูว การวางแผนตั้งและพัฒนาสถานศึกษา ขนิษฐการพิมพ์ ๒๕๒๕.๒๐๘ หน้า.
- Hallak, Jacques, Planning the Location of Schools : An Instrument of Educa-
 tional Policy. Unesco , International Institute for Education Planning
 Paris, 1977, 246 pp.